

Proiect:

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

Axa Prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Obiectivul specific 1.1: Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri, în concordanță cu SCAP.

Titlul proiectului: „ Cadru strategic pentru adoptarea și utilizarea de tehnologii inovative în administrația publică 2021-2027 – soluții pentru eficientizarea activității”

COD: SIPOCA 704

Beneficiar: AUTORITATEA PENTRU DIGITALIZAREA ROMÂNIEI

Partener: UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ - NAPOCA

Raportul de dezvoltare a 4 din Centrele de Inovare Digitală participante la programul de asistență tehnică

Detalii document:

Autori:	Marius Mihăiță Pop Alexandru Roja Ruxandra Tănase Ioana Corujan Ecaterina Torj
Versiunea	2
Data	22.02.2022
Aprobat	Bianca Muntean

Cuprins

Context	3
Metodologie și Activități	5
Rezultate.....	7
Concluzii și recomandări.....	15

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Context

În cadrul A5.1 *Fundamentarea conceptului Digital Innovation Hubs, care să faciliteze transformarea digitală, complementar cu mecanismul Digital Innovation Hub al Comisiei Europene a proiectului "Cadru strategic pentru adoptarea și utilizarea de tehnologii inovative în administrația publică 2021-2027 – soluții pentru eficientizarea activității"*, unul dintre obiectivele principale a fost acela de a derula un program de asistență tehnică pentru consolidarea și dezvoltarea a 6 Hub-uri de inovare digitală din România.

Scopul activităților de asistență tehnică a fost consolidarea capacităților Hub-urilor de Inovare Digitală românești și, astfel, creșterea eficienței acestora ca și ecosisteme regionale care să susțină procesele de transformare digitală la nivel de autorități publice și industrie din regiunile pe care le acoperă și deserveșc.

Prin activitățile de asistență tehnică oferite participanților, am oferit oportunități de dezvoltare a capacităților pentru 15 CID-uri românești; participanții au avut posibilitatea de a dobândi și de a-și îmbunătăți abilitățile și cunoștințele legate de principalele domenii de interes, așa cum au reieșit din chestionarul "*Gradul de maturitate al CID-urilor din România*" utilizat în cadrul prezentului proiect.

Dintre CID-urile care au participat la programul de asistenta tehnica, 4 CID-uri au fost urmărite îndeaproape atât in cadrul atelierelor de asistenta tehnica cat și in cadrul altor interacțiuni de tip consultare/mentorat susținute de către experți din cadrul A5.1.

În vederea evaluării rezultatelor programului de asistență tehnică, reprezentanții acestor 4 CID-uri au răspuns la un chestionar din care au reieșit principalele beneficii resimțite în urma participării la cele 4 ateliere de asistență tehnică.

S-a urmărit satisfacția dar si utilitatea perceputa in ceea ce privește tematicile de interes si anume:

- a) Consolidarea ecosistemului DIH-ului;
- b) Internaționalizare / Stabilirea coridoarelor internaționale;
- c) Modele de business; si
- d) Instrumente și oportunități de finanțare pentru CID-uri.

De asemenea, s-a urmărit satisfacția si utilitatea resimțita in urma interacțiunilor cu experții A5.1 care au oferit informații, mentorat si susținere din punctul de vedere al dezvoltării si implementării modelelor de business si facilitării unor procese de comunicare cu decidenții la nivel național si internațional.

Concret, activitățile au constat in organizarea unor ateliere / workshop-uri online, facilitate de experți naționali pe tematicile vizate, in procese de comunicare si mentorat direct prin întâlniri bilaterale (majoritatea online). Acest format a asigurat dezvoltarea unor rezultate tangibile și de înaltă calitate oferite de experți, *peer-learning* (învățare de la semenii), precum și oportunități de *networking* între participanți si experți.

Rezultatele consolidării capacităților CID-urilor au inclus:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Consolidarea unor competente specifice ale echipelor manageriale și executive ale CID-urilor, competente surprinse in cadrul de competente detaliat in capitolul Metodologie si Activități al prezentului raport;
- Îmbunătățirea modelelor de business ale CID-urilor și a proceselor de planificare strategică periodică;
- Consolidarea fluxului de informații primit de către CID-uri atât din partea autorităților europene și naționale dar și în cadrul rețelelor de CID-uri din România și Uniunea Europeană.

**UNIVERSITATEA
TEHNICĂ**
DIN CLUJ-NAPOCA

Metodologie și Activități

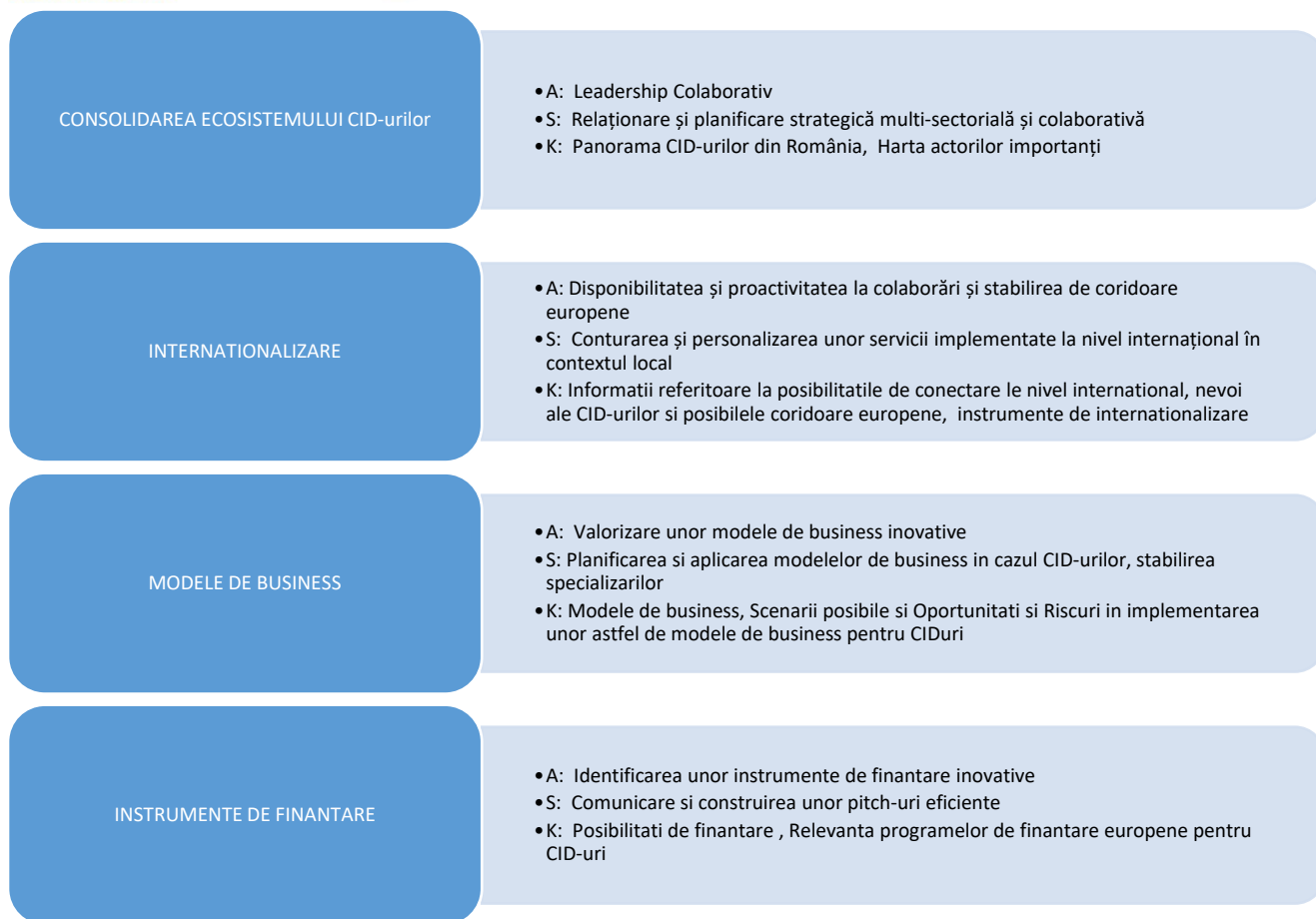
Consolidarea capacităților CID-urilor a avut loc în cadrul activității de asistență tehnică, așadar detalierea metodologiei a fost făcută în cadrul Raportului programului de asistență tehnică pentru consolidarea capacității Centrelor de Inovare Digitală din România.

S-a urmărit o metodologie specifică proceselor de dezvoltare organizațională, incluzând pașii de:

1. Diagnoză a etapei de dezvoltare a CID-ului;
2. Analiza nevoilor exprimate de către echipa de management a acestora;
3. Activități de creare/consolidare a capacităților;
4. Analiza rezultatelor și planificarea acțiunilor de *follow-up*.

Tematicile de dezvoltare a capacităților CID-urilor au fost : a) Consolidarea ecosistemului DIH-ului; b) Internaționalizare / Stabilirea coridoarelor internaționale; c) Modele de business; și d) Instrumente și oportunități de finanțare pentru DIH-uri , tematici reflectate și detaliat în cadrul fiecăruia dintre cele 4 ateliere de asistență tehnică.

Având ca reper sistemul de construire a competențelor ASK (*attitudes, skills and knowledge*), s-a urmărit definirea capacităților ca fiind acele fluxuri de informații, acele abilități ale echipei de coordonare și management a CID-urilor și desigur acele atitudini și valori ale actorilor din ecosistemele CID-urilor care facilitează, amplifică și pot susține pe termen lung o activitate relevantă, eficientă și de impact a CID-urilor.

Figură 1 Cadru de competențe ASK urmărit în procesul de consolidare a CID-urilor

Având în vedere că la momentul desfășurării proiectului, CID-urile din România s-au aflat mai ales într-o etapă de consolidare și dezvoltare urmărind îndeaproape procesul de candidatură pentru proiectele de tip *European Digital Innovation Hubs* (eDIHs, sau CID-uri europene), procesul de asistență tehnică nu a vizat înființarea unor CID-uri noi ci mai degrabă consolidarea capacităților CID-urilor existente.

Dintre acestea, 4 CID-uri au fost selectate în urma exprimării disponibilității, a participării la toate evenimentele de asistență tehnică și a consultărilor din cadrul proiectului iar detalierea evoluției și dezvoltarea capacităților lor în cadrul proiectului : „Cadru strategic pentru adoptarea și utilizarea de tehnologii inovative în administrația publică 2021-2027 – soluții pentru eficientizarea activității” sub-activitatea 5.1 este făcută în secțiunea următoare.

Rezultate

Analizarea rezultatelor referitoare la dezvoltarea a 4 CID-uri a căror activitate a fost urmarită de către experții din cadrul activității 5.1 a fost făcută prin analiza unui chestionar.

Cele 4 CID-uri sunt:

#	Denumire	Regiune	Scurtă descriere
1	CiTyInnoHUB	Sud-Est	<p>CiTyInnoHub este un centru de inovare digitală, format dintr-un grup de organizații partenere, cu domenii de specializare complementare, a cărei misiune este de a oferi expertiză tehnologică și facilități de experimentare la standarde europene, în scopul transformării digitale a agenților economici și a entităților publice din regiunea Sud-Est a României.</p> <p>Expertiza tehnologică principală este axată pe securitate cibernetică, High Performance Computing și SaaS (software as a service), în timp ce principalele sectoare de piață vizate de serviciile CID-ului sunt: agri-food, maritim și piscicol, administrație publică, educație și științele vieții și sănătate.</p>
2	Smart eHUB	Bucuresti-Ilfov	<p>Smart eHUB este un consorțiu non-profit creat de trei organizații neguvernamentale în colaborare cu actorii relevanți din regiunile București-Ilfov și Sud-Muntenia.</p> <p>Misiunea Smart eHUB este de a oferi servicii digitale companiilor din sectorul privat, în special, dar și sectorului public, capabile să ofere cea mai bună expertiză și abilități în tehnologiile necesare transformării digitale, precum: Electronic Manufacturing Services (EMS), Design for Manufacturing. (DFM), Digital Services Outsourcing, procesare date, IoT, Industry 4.0, M2M, Inteligență artificială, robotică, cloud computing, tehnologii laser, imprimare 3D, blockchain, sisteme de informații spațiale sau geografice și altele.</p>
3	Digital Innovation Zone	Nord-Est	<p>Digital Innovation Zone (DIZ) este o platformă integrată pentru companiile regionale pentru a-și sprijini (r)evoluția digitală, acoperind procesul de inovare digitală end-to-end.</p> <p>DIZ oferă servicii digitale companiilor din sectorul privat și public, menite să canalizeze eficient și competent tehnologiile relevante transformării digitale.</p> <p>DIZ are expertiză în următoarele tehnologii: rețele de comunicații, IoT, inteligență artificială, securitate cibernetică, High Performance Computing, vizând beneficiari din următoarele sectoare: agri-food, transport și logistică, administrație publică, educație, științele vieții și sănătate, Industry 4.0.</p>

#	Denumire	Regiune	Scurtă descriere
4	Futures of Innovation and Technology	Centru	<p>Futures of Innovation and Technology Digital Innovation Hub este creat de comunitate, pentru comunitate, având un scop non-profit.</p> <p>CID-ul reprezintă un parteneriat format din diferite entități din domeniul non-profit, public, privat și din domeniul academic, toate servind aceluași scop comun: dezvoltarea și implementarea unui proces complex pentru a facilita transformarea digitală a IMM-urilor, organizațiilor și administrațiilor publice din Regiunea Centru a României, în scopul creșterii competitivității economice, sociale și administrative a regiunii la nivel european.</p> <p>FIT DIH oferă expertiză și servicii ce acoperă o gamă largă de noi tehnologii digitale, printre care se remarcă: robotica, IoT, inteligență artificială, Big Data, analiza și prelucrarea datelor, VR/AR, simulare, modelare și digital twins, cloud computing, cu aplicabilitate în următoarele sectoare: energie și utilități, construcții, turism, transport și logistică, administrație publică, educație, științe ale vieții și sănătate, producție, servicii financiare.</p>

Astfel, rezultatele înregistrate au arătat un grad ridicat de satisfacție referitor la calitatea și implementarea programului de asistență tehnică și îmbunătățirea capacității manageriale a celor 4 CID-uri urmărite, mai ales referitor la posibilitățile de accesare a finanțărilor și adoptarea unor modele de business performante și aliniate la bunele practici europene.

În ceea ce privește atingerea obiectivelor referitoare la consolidarea ecosistemelor CID-urilor, rezultatele înregistrate la nivelul celor 4 CID-uri arată atingerea acestora de la în mare măsură la integral în ceea ce privește înțelegerea conceptelor și cartarea actorilor.

Acest răspuns semnifică faptul că principalii operatori care orchestrează CID-urile din România au înțeles rolul pe care aceste centre îl au și principalele funcționalități pe care le îndeplinesc.

Orchestratorii CID-urilor au înțeles în mare măsură modul în care pot identifica principalii actori și stakeholderi regionali care, intrând în componența CID-urilor pot contribui la dezvoltarea și competitivitatea regională și națională prin inovare și transformare digitală. Aceste roluri au fost intens dezbătute la întâlnirile tematice din cadrul proiectului, dar mai ales modalități și strategii prin care CID-urile pot deveni atractive pentru actori publici care să faciliteze, prin politici publice relevante, activitățile desfășurate în cadrul centrelor de inovare digitală.

La nivel mai specific (înțelegerea mecanismelor de întâlnire a cererii cu oferta, dar și metodologii de planificare strategică și exemple de bună practică), unul dintre CID-urile urmărite necesită susținere în continuare, având aceste obiective atinse în măsură medie (neutru) sau chiar în mica măsură. Analiza cererii și ofertei de transformare digitală presupune fie cunoașterea extensivă a domeniilor în care CID-urile își propun să genereze impact prin digitalizare, fie prin accesul la informații publice și private care să contureze viziunea necesară pe de o parte despre potențialul de digitalizare (existent în companiile de IT&C prin domeniile de specializare, piețe etc.)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operational Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

și pe de altă parte capacitatea industriilor vizate și a sectorului public de a integra tehnologii digitale în procesele lor.

Faptul că s-a înțeles în mică măsură modul în care se realizează analiza cererii și ofertei de digitalizare se datorează și faptului că în România nu sunt modele consacrate pentru analiza maturității digitale și implicit a nevoilor de digitalizare.

În următorii ani, CID-urile vor realiza mai multe iterații de identificare a nevoilor și ofertei de digitalizare deoarece vor fi interesate să-și sincronizeze cât mai bine serviciile cu nevoie și contextul real în care își desfășoară activitatea.

Momentan, nu există încă nici la nivel internațional modele consacrate și validate științific pentru a răspunde cu rigurozitate la nevoile de digitalizare prin analiza nivelului de maturitate digitală.

Recomandarea noastră către DIH-uri a fost ca, în principal, să fie utilizat instrumentul Comisiei Europene pentru Digital Maturity Assessment, iar în situațiile în care CID-urile necesită mai multe informații, acesta să fie îmbunătățit cu noi seturi de întrebări adresate beneficiarilor.

Analiza nevoilor și ofertei de digitalizare va fi un exercițiu realizat de CID-uri în mai multe rânduri, pe de-o parte pentru a identifica impactul serviciilor furnizate și, așa cum aminteam în pasajele anterioare, pentru a-și sincroniza mai bine oferta de servicii și produse de digitalizare, iar corespondența între cerere și ofertă să fie cât mai autentică și de impact.

În ceea ce privește metodologiile dezvoltării unui ecosistem, cele patru CID-uri au considerat că sunt familiarizate de la în mare măsură la integral cu aceste practici și metode.

Exemplele de bune practici au contribuit la crearea acestor abilități. Din nou, elementul cheie care a fragmentat aceste răspunsuri a fost lipsa de experiență practică a orchestratorilor în a parcurge pașii necesari pentru a crea un ecosistem viabil de stakeholderi / actori în jurul unei viziuni comune.

În procesul de scriere a aplicației pentru a deveni EDIH, CID-urile au parcurs acești pași iar consolidarea ecosistemului vă fi o activitate desfășurată firesc care va contribui la dezvoltarea naturală a ecosistemului.

Majoritatea CID-urilor din România vor adopta strategii emergente pentru a-și consolida și dezvolta ecosistemul de parteneri și beneficiari, deoarece vor descoperi noi roluri și valențe ale lor la nivel de ecosistem regional de inovare.

De asemenea, oferta și nevoia de digitalizare se vor adapta în permanență la modul în care ecosistemul se va dezvolta în timp.

Portofoliul de servicii de transformare și inovare digitală se va concretiza și în funcție de oportunitățile pe care partenerii din cadrul ecosistemului le vor descoperi în demersurile comune ale CID-ului pe piața pe care o deservește.

**UNIVERSITATEA
TEHNICĂ**
DIN CLUJ-NAPOCA

■ 1 - Deloc ■ 2 - În mică măsură ■ 3 - Neutru ■ 4 - În mare măsură ■ 5 - Integral

Înțelegerea aprofundată a conceptului și a pilonilor de funcționare ai CID-urilor

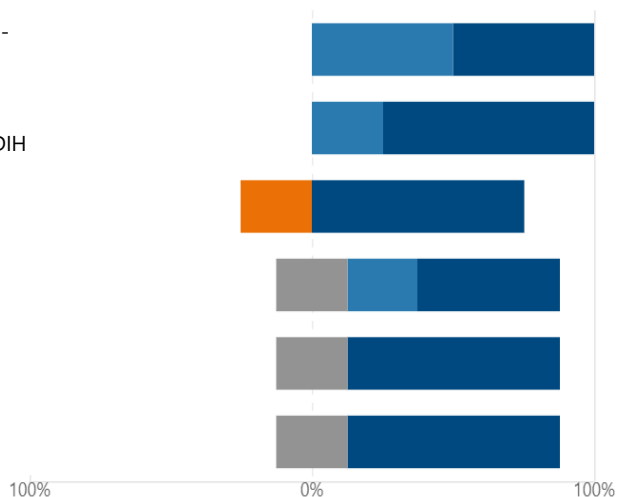
Înțelegerea și aplicarea unei metode de cartare a actorilor principali din componența CID-urilor PEISAGISTICA(actor mapping) ECOSISTEMELOR DIH

Analiza cererii și ofertei de digitalizare din România și astfel identificarea oportunităților de matchmaking pe care se pot axa CID-urile

Prezentarea și validarea în contextul CID-urilor din România a paletelor de metodologii specifice acestui pilon al CID-urilor

Prezentarea unor exemple de bună practică

Identificarea unor linii strategice pe care CID-ul le poate urma, în direcția consolidării ecosistemului de inovare digitală pe care îl reprezintă

Figură 2 Gradul de atingere a obiectivelor specifice tematicii Atelierului 1 de asistenta tehnica

În ceea ce privește atingerea obiectivelor specifice atelierului #2, care a vizat tematic internaționalizarea și stabilirea coridoarelor europene, acestea au fost atinse integral sau în mare măsură conform evaluării reprezentatilor celor 4 CID-uri participante, așa cum se poate observa în figura de mai jos:

■ 1 - Deloc ■ 2 - În mică măsură ■ 3 - Neutru ■ 4 - În mare măsură ■ 5 - Integral

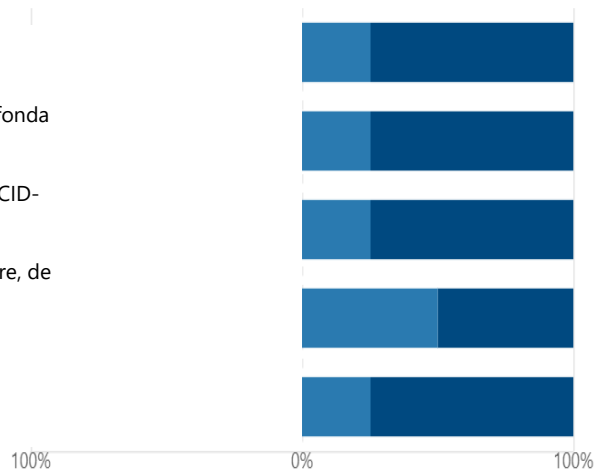
Înțelegerea conceptului rețelei europene EDIH.

Potențialul CID-urilor și al rețelei EDIH-urilor de a dezvolta, facilita sau chiar fonda ecosisteme locale de inovare în regiunea în care își desfășoară activitatea.

Modele de colaborare interregională și crearea coridoarelor europene între CID-uri.

Potențialul co-designului în cadrul rețelei EDIH a unor coridoare de colaborare, de încurajare a investițiilor comune și de cooperare transfrontalieră.

Exemple de bune practici, prin oportunitățile de parteneriate în cadrul unor proiecte europene din aria cercetare-dezvoltare și inovare

Figură 3 Gradul de atingere a obiectivelor specifice tematicii Atelierului 2 de asistenta tehnica

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Conform acestui grafic sintetic, toți participanții au înțeles care sunt caracteristicile conceptului de rețea europeană de CID-uri, ce oportunități aduce această rețea, dar mai ales cum se poate integra mai competitiv și inovativ un CID național în această rețea.

În cadrul atelierului au fost dezbătute și principalele provocări pe care CID-urile le pot întâmpina în procesul de aliniere la cerințele convergenței la EDIH-uri.

Orchestratorii CID-urilor au înțeles și faptul că, în paralel cu alinierea la cerințele EDIH, trebuie să depună efort pentru a alinia nevoile industriei și ale sectorului public la un nivel oportun valorificării ofertei de produse și servicii digitale din portofoliul CID-ului.

Participanții au înțeles în cadrul celui de-al doilea atelier modul în care pot fi valorificate mecanismele naționale și europene pentru a dezvolta sau fonda ecosisteme locale / regionale de inovare.

Faptul că respondenții au răspuns că au înțeles în mare măsură aceste mecanisme dovedește faptul că au înțeles modul în care cele patru funcții ale CID-urilor răspund nevoii de inovare la nivel regional, modul în care CID-urile dezvoltă potențialul de inovare și necesitatea dezvoltării ecosistemelor de parteneri în jurul unui CID.

Coridoarele europene de colaborare interregională între CID-uri vor reprezenta structuri care vor facilita transferul de *know-how*, accesul la infrastructură, demararea de noi proiecte colaborative și asigurarea unui răspuns comun la nivelul Europei prin intermediul unor sinergii între CID-uri la principalele provocări și nevoi de transformare digitală.

Înțelegând acest demers, CID-urile au înțeles în cadrul atelierului și modul în care își pot construi unicitate și surse de avantaje competitive în cadrul rețelei europene pentru a furniza servicii inovative unui număr cât mai mare de posibili beneficiari.

Aceste informații au fost însușite în mare măsură de către participanți, principalul inhibitor fiind lipsa unor exerciții similare în perioadele anterioare.

Având în vedere faptul că CID-urile din România sunt structuri emergente, acest exercițiu colaborativ nu este unul matur momentan, însă participanții au înțeles scopul, mijloacele și instrumentele pe care le au la dispoziție și demersul european din care pot face parte.

Co-design-ul și colaborarea pentru dezvoltarea coridoarelor comune presupun cunoașterea în detaliu a profilelor celorlalte CID-uri, prin urmare în momentul în care CID-urile naționale vor accede la rețeaua europeană vor putea fi facilitate exerciții de co-design al unor coridoare comune, în vederea inovării și transformării digitale prin valorificarea specificului fiecărui CID în parte.

Exemplele de bune practici oferite participanților în cadrul atelierului au fost însușite în mare măsură, prin urmare participanții au înțeles rolul pe care-l vor avea proiectele Horizon Europe, Digital Europe în consolidarea parteneriatelor internaționale, identificarea de noi parteneri și sincronizarea CID-urilor cu principalele tendințe ale inovării în Europa.

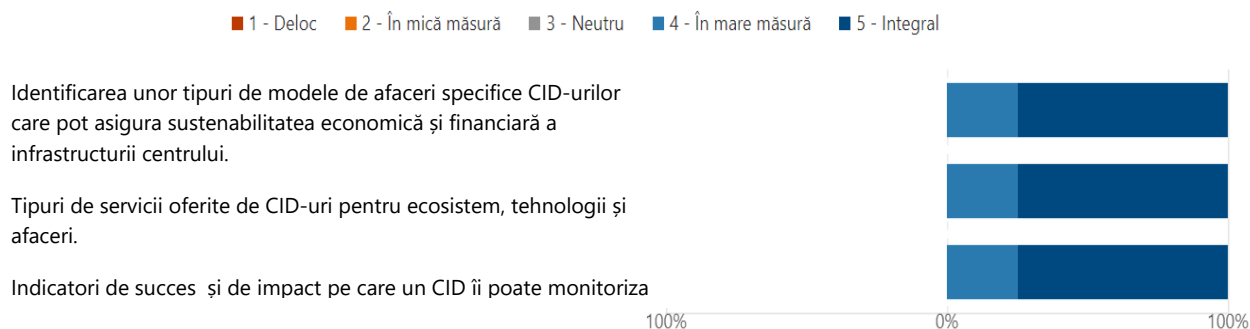
Aceste exemple au fost însușite și datorită faptului că majoritatea CID-urilor participante desfășoară deja parteneriate colaborative cu alți parteneri europeni și înțeleg în mare măsură oportunitățile pe care aceste parteneriate le aduc în dezvoltarea ecosistemului regional de inovare.

**UNIVERSITATEA
TEHNICĂ**
DIN CLUJ-NAPOCA

În ceea ce privește atingerea obiectivelor specifice atelierului #3, care a vizat tematic modele de business pentru Centrele de Inovare Digitală, acestea au fost atinse integral sau în mare măsură conform evaluării reprezentanților celor 4 CID-uri participante așa cum se poate observa din figura de mai jos:

Figură 4 - Gradul de atingere a obiectivelor specifice tematicii Atelierului 3

Cel de-al treilea atelier a avut ca subiect central familiarizarea participanților din cadrul CID-urilor cu modelele de afaceri pe care le pot dezvolta în jurul portofoliului de servicii.

Discuțiile, exemplele oferite și viziunea prezentată de alte CID-uri europene au condus la identificarea unor noi tipuri de modele de afaceri care să furnizeze valoare pentru ecosistemele regionale.

CID-urile și-au consolidat viziunea bazată pe modele de afaceri viabile care să le asigure sustenabilitate financiară, relevanță economică și competitivitate.

Modelele de afaceri ca elemente centrale ale unui CID reprezintă nu doar factorul de diferențiere între CID-uri și alte entități și structuri regionale care sprijină inovarea, însă reprezintă și modele de generare a valorii prin inovare și colaborare, iar orchestratorii au dovedit că au înțeles în mare măsură acest pilon esențial în dezvoltarea viabilă și sustenabilă a unui CID.

În cadrul discuțiilor din cadrul atelierului de lucru numărul 3, a fost dezbătută viabilitatea unui CID prin prisma serviciilor pe care le furnizează beneficiarilor, mai exact oferta de servicii și produse de transformare digitală și inovare.

Reprezentanții CID-urilor au fost provocați în cadrul discuțiilor să-și dezvolte propriul portofoliu de servicii. Aceștia au înțeles în mare măsură faptul că portofoliul de servicii, care este esențial în competitivitatea unui CID, depinde în mare măsură de specificul regional al inovării, de diversitatea tehnologiilor digitale, a infrastructurii, precum și de nevoile reale ale industriei și administrației publice.

Prin urmare, construirea unui model de afaceri viabil și a unui portofoliu de servicii de transformare și inovare digitală cât mai competitiv depinde în mare măsură de viziunea CID-ului și de posibilele roluri pe care și le asumă la nivel regional.

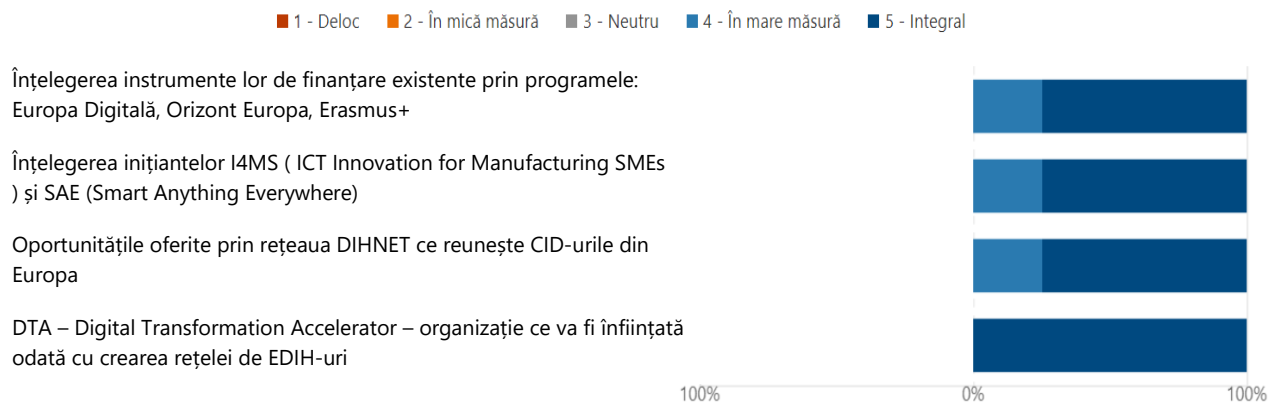
Asistența acordată CID-urilor a vizat prioritar modelul de afaceri și portofoliul de servicii deoarece noi considerăm că cele patru funcții pe care le îndeplinește un CID se regăsesc în cele două elemente amintite, mai ales în viabilitatea lor pe termen lung.

Activarea corectă a celor patru funcții se poate face doar printr-un model de afaceri viabil și un portofoliu de servicii de transformare digitală cât mai atractiv.

Reprezentanții CID-urilor și-au însușit în mare măsură aceste informații și au conștientizat că, în dezvoltarea competitivă și inovativă a CID-ului, modelul de business poate asigura viabilitatea pe termen mediu sau lung. Majoritatea participanților la studiu au considerat că indicatorii de succes și de impact (ex.: număr de servicii furnizate, tipologia lor, accesul la infrastructură, numărul companiilor susținute în procesul de transformare digitală, numărul participanților la cursurile de formare a abilităților digitale și accesul la programe de finanțare) reflectă calitatea activităților desfășurate și asigura relevanță în măsurarea performanței CID-urilor.

De asemenea, orchestratorii au înțeles că, în procesul de emergență și dezvoltare a CID-urilor, măsurarea performanțelor este un proces firesc, mai ales pentru a adapta și flexibiliza oferta de servicii care să fie cât mai relevante pentru ecosistem.

În ceea ce privește atingerea obiectivelor specifice atelierului #4, care a vizat oportunitățile de finanțare existente la nivel național și european, acestea au fost atinse integral sau în mare măsură conform evaluării reprezentanților celor 4 CID-uri participante, așa cum se poate observa din figura de mai jos:

Figură 5- Gradul de atingere a obiectivelor specifice tematicii Atelierului 4 de asistența tehnică

Unul din efectele cele mai importante care conturează succesul CID-urilor este identificarea celor mai potrivite surse de finanțare pentru susținerea transformării digitale, a proceselor și activităților de inovare. Cel de-al patrulea atelier a avut ca scop familiarizarea participanților cu strategiile prin care un CID poate asigura accesul la instrumente financiare.

Din răspunsurile pe care cele patru CID-uri selectate le-au oferit întrebărilor reiese faptul că informația a fost relevantă și au înțeles principalele instrumente pe care le au la dispoziție în viitoarele programe europene pentru a finanța activitățile de inovare și transformare digitală.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Acest atelier a avut ca obiectiv principal oferirea unui spectru cât mai larg de instrumente de finanțare pe care CID-urile să le integreze în portofoliul de servicii, în funcție de obiectivele strategice de dezvoltare și etapa de dezvoltare a CID-ului, fie prin scrierea de proiecte, fie prin apartenența la rețele cum este I4MS sau DIHNET.

O parte din CID-urile participante s-au dovedit familiarizate cu programele de finanțare Europa Digitală, Horizon Europe sau Erasmus+ deoarece fac parte din consorții care au accesat aceste finanțări.

CID-urile participante au înțeles că integrarea acestor instrumente de finanțare în portofoliul de servicii depinde de tipul și scopul inovațiilor vizate, deoarece unele dezvoltă ecosistemul de inovare, altele susțin inovarea colaborativă sau produse și servicii inovative.

Reprezentanții CID-urilor și-au însușit în mare măsură informațiile prezentate de vorbitorii invitați de la nivelul celor mai reprezentative rețele de CID-uri la scara europeană.

Apartenența la aceste rețele poate avea efecte directe, precum și indirecte.

Accesul la resurse, printre care și cele financiare, dar și consolidarea unor parteneriate pentru proiecte cu finanțări viitoare, reprezintă un factor esențial în procesul de dezvoltare al CID-urilor, pe lângă finanțarea pe care acestea o primesc de la structurile naționale și europene.

Prin urmare, scopul atelierului a fost atins, iar orchestratorii au înțeles modul în care pot fi combinate sursele de finanțare pentru a oferi sustenabilitate atât beneficiarilor cât și CID-ului în sine.

Digital Transformation Accelerator (DTA), un alt subiect abordat în cadrul atelierului, reprezintă o structură europeană deosebit de importantă care va oferi servicii CID-urilor și beneficiarilor acestora în procesele de inovare și transformare digitală. Această structură va sprijini inițiativele CID-urilor în diverse etape ale dezvoltării lor.

În procesul de urgență și dezvoltare a CID-urilor la nivel național, Digital Transformation Accelerator va avea un rol esențial deoarece va asigura și transferul de know-how spre CID-uri și beneficiarii lor, nu doar posibile instrumente financiare.

Prezentarea DTA-ului a fost reținută ca fiind foarte utilă conform răspunsurilor la chestionar.

**UNIVERSITATEA
TEHNICĂ**
DIN CLUJ-NAPOCA

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Concluzii și recomandări

Acțiunile dedicate dezvoltării CID-urilor, așa cum au fost susținute în cadrul activităților de asistență tehnică din cadrul A5.1 a proiectului „Cadru strategic pentru adoptarea și utilizarea de tehnologii inovative în administrația publică 2021-2027 – soluții pentru eficientizarea activității” au fost derulate la un nivel bun și foarte bun, așa cum a reieșit din evaluarea atingerii obiectivelor propuse făcută cu beneficiarii activităților de asistență tehnică.

În ansamblu, calitatea programului de asistență tehnică a fost apreciată la nivel maxim de către reprezentanții celor 4 CID-uri beneficiare iar punctual au fost apreciate atât instrumentele folosite, calitatea comunicării, disponibilitatea experților desemnați din cadrul proiectului dar și a invitațiilor externi prezenți la ateliere și calitatea informațiilor puse la dispoziție.

Dezvoltarea infrastructurii de susținere și finanțare a CID-urilor a fost unul dintre aspectele cele mai apreciate și de asemenea continuarea proceselor care să susțină o astfel de infrastructură a fost unul dintre elementele menționate ca și comentariu/necesitate de follow-up.

În acest sens recomandările care reies din acest raport sunt:

- Continuarea livrării programelor de asistență tehnică în cadrul operationalizării strategiilor regionale și naționale relevante pentru activitatea și susținerea CID-urilor;
- Păstrarea unui dialog deschis în care nevoile de dezvoltare a CID-urilor să fie evaluate periodic și adresate prin programe de asistență tehnică și prin finanțări relevante;
- Consolidarea pachetului de asistență tehnică pentru CID-uri, înnoirea periodică a acestuia și publicarea sa pe site-uri relevante (ADR, RO-DIH etc);
- O sincronizare a viziunii și strategiei CID-urilor cu mecanismele și instrumentele europene care pot susține emergența și dezvoltarea lor;
- Susținerea CID-urilor în conturarea și definirea a maxim 2 specializări, sinergice cu prioritățile Strategiilor de Specializare Inteligentă (RIS3) din regiunea în care activează, și relevante pentru nevoile de inovare și transformare digitală a IMM-urilor și autorităților publice din regiune;
- Identificarea modalităților de poziționare a CID-urilor din România la principalele provocări, oportunități și amenințări la nivel național, dar și european.
- Încurajarea complementarității CID din România pentru a crea diversitate și răspunsuri cât mai adaptate provocărilor naționale.
- Conectarea cât mai strânsă a CID cu mediul de cercetare-dezvoltare-inovare din regiune (țară, UE): universități (centre dedicate de cercetare), institute de cercetare avansată, firme private care susțin cercetarea și inovarea;
- Dezvoltarea unor modele proprii sau însușirea unor modele existente care să măsoare gradul de digitalizare al organizațiilor selectate ca beneficiari, pentru a putea calibra mai bine oferta de servicii cu nevoile reale;

- Flexibilizarea modelelor de afaceri în jurul cărora este conturată oferta de transformare digitală și inovare din portofoliul CID-urilor;
- Instituirea instrumentelor suport naționale, atât financiare cât și de know-how, pentru dezvoltarea și competitivitatea CID-urilor la nivel european;
- Facilitarea integrării CID-urilor românești la nivel european, prin identificarea unor elemente care să le asigure unicitate, distinctivitate și competitivitate;
- Facilitarea unor schimburi de bune practici organizate periodic, pentru a se facilita schimbul de know-how și identificarea unor soluții la probleme comune;
- Importanța dezvoltării unui ecosistem funcțional de parteneri care să aibă o viziune și o strategie comună;
- Identificarea permanentă a principalelor provocări cu care se confruntă ecosistemul de inovare construit în jurul CID-ului pentru a se asigura un leadership eficient și o orchestrare care să genereze beneficii mutuale;
- Poziționarea CID-urilor pe criterii de competitivitate care să derive din portofoliul de servicii, infrastructură și know-how tehnologic în cadrul coridoarelor europene;
- Sincronizarea demersului CID-urilor cu principalele tendințe la nivel european și valorificarea oportunităților existente sau generarea unor oportunități noi alături de parteneri din cadrul coridoarelor de inovare;
- Construirea unui portofoliu util și flexibil de servicii pentru beneficiarii din cadrul ecosistemului CID-ului pentru a crea surse de avantaj competitiv la nivel de industrie, sector public și în domeniile de specializare ale CID-ului;
- Construirea unor indicatori de performanță și succes care să pornească de la potențialul real pe care-l au CID-urile și nevoile reale de digitalizare;
- Identificarea celor mai relevanți parteneri din cadrul rețelei europene de CID-uri pe criterii de complementaritate sau nevoi de servicii care pot fi adresate.
